

رابطه مردم و دولت در نظام اداری ایران

مولفان: سید جلال اکبریان - نعمت مهدوی راد

۱۳۹۷

سرشناسه اکبریان، شهاب ۱۳۵۲ -

عنوان و نام پدیدآور رابطه مردم و دولت در نظام اداری ایران/ مولفان شهاب اکبریان، نعمت مهدوی‌راد.

مشخصات نشر اصفهان: نشر دارخوین، ۱۳۹۳.

محصولات ظاهری 192 ص.

شابک 978-600-380-036-6

وضعیت فهرست نویسی

موضوع خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره اصلاح

رضوعظام، اری

شناسه افرورد، مهدی‌راد، -، تاله، ۱۳۴۴ -

رده بندی کنگره ۱۳۹۳، الف ۵۵/آ / JQ1۷۸۵

رده بندی دیویی ۲۶۳ - ۵۱/۵

شماره کتابشناسی ملی ۳۷۰۹۶۹۰

رابطه مردم و دولت در نظام اداری ایران

مولفان شهاب اکبریان، نعمت مهدوی‌راد

نشر دارخوین

ویراستار: حامد شاه مرادی

گرافیسیت: محمدجواد شاهمرادی

شمارگان: 1000 نسخه

نوبت چاپ: اول 1397

شابک: 978-600-380-036-6

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
فصل اول : مفهوم و الگوهای رابطه مردم و دولت	
تعریف رابطه.....	۱۲
تعریف مردم.....	۱۳
تعریف دولت.....	۱۴
تفاوت دولت و حکومت.....	۱۸
انواع دولتها.....	۲۰
تعریف و ابعاد نظام اداری.....	۲۵
تعریف نظام.....	۲۵
تعریف نظام اداری.....	۲۶
ساختار نظام اداری.....	۲۸
مشکلات نظام اداری کشورهای در حال توسعه.....	۲۹
علل مشکلات نظام اداری ایران.....	۳۳
ویژگی ها و خصوصیات نظام اداری مطلوب.....	۳۳
رابطه نظام اداری و دولت.....	۳۴
نظام اداری پس از پیروزی انقلاب اسلامی.....	۳۴
چالش های پیش روی دولت و نظام اداری ایران.....	۳۵
انواع الگوهای رابطه مردم و دولت.....	۳۷
عوامل تاثیر گذار بر سلامت رابطه مردم و دولت.....	۴۱
رابطه دولت و مردم در اندیشه سیاسی امام خمینی (ره).....	۴۲
رابطه مردم و دولت در اندیشه سیاسی رهبر معظم انقلاب.....	۴۴

فصل دوم: حقوق و تکالیف متقابل مردم و دولت

۴۸.....	تعریف حق و تکلیف
۴۹.....	حقوق مردم نسبت به دولت
۵۱.....	دولت خدمت گزار
۵۲.....	دولت منتخب
۵۴.....	دولت انتقاد پذیری
۵۵.....	نظارت مردم بر زمامداران در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
۶۶.....	ارزیابی دولت اسامی با شواهد عینی
۶۷.....	دولت و برگزاری انتخابات عادلانه و منصفانه
۶۹.....	تعریف و مفهوم انتخابات
۷۱.....	انواع انتخابات
۷۲.....	مدیریت اجرایی بهینه انتخابات
۷۲.....	اصول حاکم بر مدیریت اجرایی انتخابات
۷۳.....	مدلهای مدیریت اجرایی انتخابات
۷۴.....	نظارت بهینه بر انتخابات
۷۴.....	اهداف نظارت
۷۵.....	ساختار نظارت بر انتخابات
۷۶.....	نقش آفرینان اجرایی و نظارتی در انتخابات ایران
۷۷.....	سازمانهای اجرایی و نظارتی انتخابات
۷۸.....	احزاب و گروههای سیاسی
۷۸.....	مقامات یا نهادهای انتخاب شونده
۷۹.....	شوراهای اسلامی کشوری
۷۹.....	دولت وجیران خسارت مردم
۸۲.....	حقوق مردم نسبت به دولت از منظر حضرت علی(ع)
۸۳.....	حقوق مردم نسبت به دولت از منظر مقام معظم رهبری
۸۵.....	حقوق مردم در قانون اساسی ج.ا.ا.
۸۸.....	حقوق مردم در قانون خدمات کشوری
۹۷.....	حقوق دولت نسبت به مردم از منظر مقام معظم رهبری
۹۸.....	حقوق دولت در قانون اساسی ج.ا.ا.

فصل سوم: سلامت سازمان های اداری و مردم

۱۰۳.....	تعریف فساد اداری
----------	------------------

۱۰۵	 انواع فساد اداری
۱۰۶	 سطوح فساد
۱۰۶	 نشانگرهای فساد
۱۰۸	 علل فساد
۱۰۹	 آثار فساد
۱۱۳	 مطالعات و تحقیقات مربوط به فساد اداری در ایران
۱۱۶	 شناسایی عوامل موثر بر فساد اداری در دستگاههای اجرایی ایران
۱۱۷	 راهبردهای پیشگیری از فساد
۱۱۹	 راههای پیشگیری و مبارزه با فساد اداری از منظر مقام معظم رهبری
۱۲۰	 قوانین ناظر بر مبارزه با فساد اداری در ایران
۱۲۲	 سه گام هدف: برای مبارزه علمی با فساد
۱۲۳	 رتبه فساد: ایران در جهان
۱۲۴	 سنجه شاخصهای سلامت نظام اداری
۱۲۵	 آشنایی با شاخصهای ارتقاء سلامت اداری
۱۲۷	 محورهای و سنجههای شاخصهای رگانه سلامت نظام اداری
۱۳۲	 شاخص انضباط اداری و مالی
۱۳۵	 عملکرد دستگاه در شاخص شایسته داری
۱۴۵	 پیوستها
۱۸۸	 منابع

پیشگفتار

دولت، مجموعه قوای سه گانه کشور بدون وجود نظام اداری نه تنها توانایی فعالیت ندارند بلکه امکان بقا آنها نیز منتفی خواهد بود. زیرا حیات و زندگی هر پدیده بستگی به وجود ابزاری است که نیازها و اهدافش را فراهم نماید. بدین ترتیب دولت بدون نظام اداری پدیده‌ای بدون ابزار است که قادر به تعیین اهداف و برنامه‌هایش نخواهد بود. بعبارت دیگر نظام اداری به منزله‌ی بازوی اجرایی نظام سیاسی سرچشمه است، که کارکردهای درست آن می‌تواند پویایی و بالندگی نظام و عملکردهای نادرست آن موجب بدبینی و بی‌اعتمادی مردم به نظام سیاسی را به همراه آورد. واقعیت آن است که نظام اداری خانه ابزاری است که خط مشی‌ها و اداره امور عمومی جامعه را امکان پذیر می‌نماید و بدون آن هیچ حرکت جامعه از حرکت باز می‌ایستد. امروزه اداره شایسته جامعه و رعایت آن از سوی مقامات اداری و اجرایی در راستای منصفانه کردن تصمیمات اداری، رعایت الزامات حکمرانی خوب، حمایت از کرامات شخصی، تقویت مشارکت شهروندان، تقویت موجه سازی تصمیمات اداری و بهتر کردن کیفیت تصمیم‌گیری اداری به عنوان خط مشی دولت اعلام می‌گردد.

همچنین به منظور حمایت از حق‌ها، شایستگی‌ها و امتیازات شهروندان در برابر خودسری‌های مقامات اداری و تضمین ساختارهای نظام اداری مذبذب، منوئمدار، مناسب، کارا، منعطف، بهره‌ور، پاسخگو، شفاف، اخلاقی و عاری از هرگونه فساد، تبصر و جانبداری، باید در سربلوه برنامه‌های دولت باشد. دستگاه‌های اجرایی دولت باید در روابط خود با شهروندان، خدمتگزاری پاسخگو، مودب، دقیق، صادق، امین، گشاده رو و قابل دسترس باشند.

در این کتاب سعی شده با توجه به استراتژی‌های برنامه هفتم نقشه راه اصلاح نظام اداری^۱ به تبیین مفهوم و ابعاد رابطه مردم و دولت و حقوق و تکالیف متقابل آنها در نظام اداری و همچنین بررسی راه‌های موثر پیشگیری و مبارزه با فساد به پردازد.

در خاتمه نویسندگان کمال تشکر و قدردانی را از ریاست محترم پژوهشگاه شاخص پژوه و همکاران ایشان در بخش انتشارات دارند و همچنین موجب امتنان خواهد بود که خوانندگان این اثر با بیان انتقادات، پیشنهادها و دیدگاه‌های تکمیلی خود، نویسندگان را در اعتلای این اثر یاری فرمایند.

دکتر شهاب اکبریان نعمت مهدوی راد

۱ شورای عالی اداری بموجب تصویبنامه شماره ۲۰۶/۹۳/۵۶۰ مورخ ۱۳۹۳/۱/۲۰ بنا به پیشنهاد معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور "نقشه راه اصلاح نظام اداری" را در قالب ۸ برنامه شامل ۱. مهندسی نقش و ساختار دولت ۲. توسعه دولت الکترونیک و هوشمند سازی اداری ۳. خدمات عمومی در فضای رقابتی ۴. مدیریت سرمایه انسانی ۵. فناوریهای مدیریتی ۶. توسعه فرهنگ سازمانی ۷. صیانت از حقوق مردم و سلامت اداری ۸ نظارت و ارزیابی را تصویب و به دستگاههای اجرایی کشور ابلاغ نمود.